

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Оперативно-рятувальних сил

(назва факультету/підрозділу)

Інженерної та аварійно-рятувальної техніки

(назва кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інженерна та аварійно-рятувальна техніка

(назва навчальної дисципліни)

вибіркова

(обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)

за освітньо-професійною програмою

(назва освітньої програми)

підготовки магістра

(найменування освітнього ступеня)

у галузі знань _____ »

(код та найменування галузі знань)

за спеціальністю _____

(код та найменування спеціальності)

мова навчання українська

(код та найменування спеціальності)

Рекомендовано кафедрою

інженерної та аварійно-рятувальної техніки

(назва кафедри)

на 2024-2025 навчальний рік.

Протокол від «__» _____2024 року № __

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни «Інженерна та аварійно-рятувальна техніка»

(назва навчальної дисципліни)

2024 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Інженерна та аварійно-рятувальна техніка» є формування у майбутніх фахівців особливостей будови, використання та експлуатації інженерної та аварійно-рятувальної техніки, особливостей процесів, що відбуваються під час експлуатації інженерної та аварійно-рятувальної техніки, що використовується підрозділами ДСНС під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, підготовці шляхів руху сил ліквідації надзвичайних ситуацій, проведенні інженерної розвідки та забезпеченні життєдіяльності в умовах табору під час ліквідації надзвичайних ситуацій різного походження.

Відповідно предметом вивчення навчальної дисципліни є інженерна та аварійно-рятувальна техніка, спеціального обладнання, пожежно-рятувальні пристрої та інструменти.

Знання отримані майбутнім фахівцем під час вивчення цієї дисципліни стануть йому необхідними у подальшій практичній діяльності в підрозділах, які мають відношення до аварійно-рятувальних формувань.

Інформація про науково-педагогічного (них) працівника(ів)

Загальна інформація	Назаренко Сергій Юрійович, доцент кафедри інженерної та аварійно-рятувальної техніки, кандидат технічних наук, доцент
Контактна інформація	м. Харків, вул. Баварська, 7, кабінет № 602Б
E-mail	itaart.nazarenko@gmail.com
Наукові інтереси	- пожежна безпека; - протипожежне обладнання; - прогнозування надійності пожежних рукавів
Професійні здібності	значний досвід проведення начальних занять у вищій школі із застосуванням творчих форм роботи
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Теоретичні основи прогнозування надійності роботи напірних пожежних рукавів при наявності в них прихованих дефектів

Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/time-table/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щочетверга з 15.00 до 16.00 в кабінеті № 602Б дистанційно за допомогою програмного застосунку Zoom. Для підключення: ідентифікатор конференції: 799 6378 3222; код доступу: 9wmdi5. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Мета вивчення дисципліни: здатність проводити комплексний аналіз існуючої протипожежної, аварійно-рятувальної техніки та пожежно-технічного оснащення і розробляти рішення під час проектування сучасних зразків протипожежної, аварійно-рятувальної техніки та пожежно-технічного оснащення.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
Статус дисципліни	очна (денна)
Рік підготовки	вибіркова
Семестр	2024-2025
	2-й
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	4
- кількість модулів	2
- загальна кількість годин	120
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	16
- практичні заняття (годин)	34
- семінарські заняття (годин)	-
- лабораторні заняття (годин)	-
- курсовий проект (робота) (годин)	-
- інші види занять (годин)	-
- самостійна робота (годин)	100
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	-
- підсумковий контроль (диференційний залік, екзамен)	екзамен у 2-му семестрі

Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є знання та уміння набуті здобувачами під час вивчення дисциплін: управління пожежогасінням, а також теорія прийняття управлінських рішень.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми Пожежогасіння та аварійно-рятувальні роботи, пожежна безпека, управління пожежною безпекою, публічне управління та адміністрування вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

Програмні результати навчання	ПРН

Дисциплінарні результати навчання	абревіатура
Аналізувати, оцінювати протипожежну та аварійно-рятувальну техніку, пожежно-технічне оснащення та надавати рекомендації щодо їх оптимального вибору.	
Обґрунтовувати застосування інженерної та аварійно-рятувальної техніки під час ліквідації пожежі, аварії, стихійного лиха, обґрунтовувати та розробляти технічні вимоги для її виготовлення	

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та професійні)	ЗК, ПК
Очікувані компетентності з дисципліни	абревіатура
Здатність проводити комплексний аналіз існуючої протипожежної, аварійно-рятувальної техніки та пожежно-технічного оснащення і розробляти рішення під час проектування сучасних зразків протипожежної, аварійно-рятувальної техніки та пожежно-технічного оснащення.	–

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

МОДУЛЬ 1. Класифікація надзвичайних ситуацій, загальна характеристика та класифікація інженерної техніки

Тема 1.1. Класифікація та характеристика надзвичайних ситуацій

Класифікація надзвичайних ситуацій. Характеристики повенів. Характеристики зсувів. Характеристики селей. Характеристики лавин. Характеристики буревіїв. Характеристики заторів і зажорів рік.

Тема 1.2. Класифікація інженерної техніки

Класифікація інженерної техніки. Класифікація засобів інженерного озброєння. Класифікація інженерних машин за бойовим призначенням. Основні елементи машин інженерного озброєння.

Тема 1.3. Базові шасі які застосовуються в інженерної техніки

Будова та технічна характеристика АТ-Т. Будова та технічна характеристика ІКТ. Базові машини які використовуються на цих шасі. Будова та технічна характеристика Т-150. Будова та технічна характеристика Т-72. Будова та технічна характеристика КрАЗ-255.

Будова та технічна характеристика МТ-Т. Будова та технічна характеристика шасі танка Т-72. Сучасні базові шасі машин для ліквідації НС Будова та технічна характеристика КрАЗ-255. Будова та технічна характеристика КрАЗ-7140Н6.

Тема 1.4. Вантажопідйомні машини

Класифікація і режим експлуатації вантажопідйомних машин. Основні складові елементи вантажопідйомних машин. Влаштування автомобільних кранів. Індксація стрілових самохідних кранів.

Тема 1.5. Інженерні машини розгородження

Призначення, ТТХ та влаштування ІМР. Призначення, ТТХ та влаштування ІМР-2.

Тема 1.6. Класифікація ґрунтів. Машини для проведення земляних робіт

Класифікація ґрунтів. Засоби визначення якості та характеристик ґрунту. Класифікація машин для проведення земляних робіт, їх основні елементи.

Тема 1.7. Екскаватори та бульдозери

Призначення та класифікація землерийних машин. Основні складові елементи одноківшового повноповоротного екскаватора. Багатоківшеві екскаватори. Робота екскаваторів. Індикація екскаваторів. Класифікація та загальне влаштування бульдозерів. Конструктивні особливості неповоротних і поворотних бульдозерів. Гусеничні бульдозери. Бульдозери розпушувачі. Колісні бульдозери тягового класу 1,4.

Тема 1.8. Шляхопрокладачі та грейдери

Класифікація та загальне влаштування грейдерів. Призначення, основні елементи та технічна характеристика шляхопрокладача БАТ-М. Призначення, основні елементи та технічна характеристика шляхопрокладача БАТ-2. Призначення, основні елементи та технічна характеристика шляхопрокладача ПКТ-2.

Тема 1.9. Машини для уривки траншів та котлованів

Призначення, влаштування та використання швидкохідної траншейної машини БТМ-3. Призначення, влаштування та використання траншейної машини колісної ТМК-2. Призначення, влаштування та використання полкової землерийної машини ПЗМ-2. Призначення, влаштування та використання машини дорожньо-котлованної МДК-2М. Призначення, влаштування та використання машини дорожньо-котлованної МДК-3.

Тема 1.10. Інженерна техніка на озброєнні підрозділів ДСНС України

Види інженерної техніки, які знаходяться на озброєнні підрозділів ДСНС України та їх цільові призначення.

МОДУЛЬ 2. СПЕЦІАЛЬНІ АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНІ МАШИНИ

Тема 2.1. Спеціальні аварійно-рятувальні машини

Спеціальні аварійно-рятувальні машини легкого типу. Спеціальні аварійно-рятувальні машини середнього типу. Спеціальні аварійно-рятувальні машини важкого типу. Спеціальна аварійно-рятувальна машина гірська.

Тема 2.2. Машини для виконання спеціальних робіт

Спеціальні піротехнічні машини. Оперативна піротехнічна машина. Піротехнічна машина легкого типу. Піротехнічна машина важкого типу. Спеціальні автомобілі газодимозахисної служби. Оперативні автомобілі державної воєнізованої гірничорятувальної служби.

Тема 2.3. Спеціальні аварійно-рятувальні плавзасоби

Спеціальний аварійно-рятувальний катамаран. Спеціальний аварійно-рятувальний човен. Спеціальний аварійно-рятувальний гідро цикл. Спеціальний аварійно-рятувальний аероглісер. Спеціальний аварійно-рятувальний катер на повітряній подушці. Спеціальний морський водолазний бот. Спеціальний рейдовий водолазний катер.

Тема 2.4. Заходи та засоби ліквідації наслідків аварії на радіаційно-небезпечних об'єктах

Види робіт, які виконуються при ліквідації наслідків радіаційних аварій. Основні відомості по технології дезактиваційних робіт. Технічні засоби дезактивації.

Тема 2.5. Обмивочна-дезинфекційна техніка

Машини для дегазації. Машини для дезактивації. Машини для дезінфекції.

Тема 2.6. Заходи та засоби обладнання переправ. Десантні засоби забезпечення переправ

Загальні відомості про водні перешкоди й переправи. Військові мости. Малі автодорожні розбірні мости. Середні автодорожні розбірні мости. Великі автодорожні розбірні мости. Низьководні дерев'яні мости. Десантні засоби. Плаваючий транспортер середній ПТС-2. Десантні човни.

Тема 2.7. Мостові засоби.

Мостоукладчики. Важкий механізований міст. Мостобудівні засоби. Понтонно-мостовий парк ПМП.

Тема 2.8. Спеціальні машини радіаційного та хімічного захисту

Спеціальна машина радіаційної та хімічної розвідки легкого типу. Спеціальна машина радіаційної та хімічної розвідки важкого типу. Спеціальна машина радіаційного та хімічного захисту. Спеціальна машина радіаційної та хімічної розвідки та лабораторного контролю. Машини хімічної й радіаційної безпеки.

Тема 2.9. Заходи та засоби інженерної розвідки.

Мета інженерної розвідки. Основні завдання інженерної розвідки в районі масових руйнувань будинків і споруджень. Основні завдання інженерної розвідки в районі аварії на радіаційно-небезпечному об'єкті. Основні завдання інженерної розвідки в районах повеней, сходу селів, сніжних лавин і зсувів. Інженерна розвідка маршрутів руху сил ліквідації надзвичайних ситуацій. Задачі розвідки джерел водопостачання. Задачі розвідки водних перешкод.

Тема 2.10. Техніка інженерної розвідки

Техніка розвідки джерел водопостачання. Техніка розвідки водних перешкод. Техніка повітряної розвідки.

Тема 2.11. Основи польового водопостачання

Джерела води та її якість. Необхідність польового водопостачання. Розрахунок кількості потрібної води.

Тема 2.12. Засоби добування та очищення води

Споруди і засоби добування підземних вод. Технічні засоби для

забезпечення водопостачання.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Очна (денна) форма					
	Кількість годин					
	усь ого	у тому числі				
		лек ції	практичні (семінарс ькі) заняття	лабораторні заняття (інші види занять)	самостій на робота	модульна контрольна робота
2- й семестр						
Модуль 1. Класифікація надзвичайних ситуацій, загальна характеристика та класифікація інженерної техніки						
Тема 1.1. Класифікація та характеристика надзвичайних ситуацій	4	2	-		2	
Тема 1.2. Класифікація інженерної техніки	6	2			4	
Тема 1.3. Будова базових шасі, які застосовуються інженерної техніки	6	-	2		4	
Тема 1.4. Вантажопідйомні машини	4	-	2		2	
Тема 1.5. Інженерні машини розгородження	4	-	2		2	
Тема 1.6. Класифікація ґрунтів. Машини для проведення земляних робіт	4	2			2	
Тема 1.7. Екскаватори та бульдозери.	4	-	2		2	
Тема 1.8. Шляхопрокладачі та грейдери	4		2		2	
Тема 1.9. Машини для риття траншів та котлованів	6	-	2		4	
Тема 1.10. Інженерна техніка на оснащенні підрозділів ДСНС	16		6		10	
Разом за модулем 1	58	6	18		34	
Модуль 2. Спеціальні аварійно-рятувальні машини						
Тема 2.1. Спеціальні аварійно-рятувальні машини	6	2	-		4	
Тема 2.2. Машини для виконання спеціальних робіт	6	-	2		4	
Тема 2.3. Спеціальні аварійно-рятувальні плавзасоби	6	-	2		4	
Тема 2.4. Заходи та засоби ліквідації наслідків аварії на	6	2			4	

радіаційно-небезпечних об'єктах.						
Тема 2.5. Обмивочна-дезінфекційна техніка	6	-	2		4	
Тема 2.6. Спеціальні машини радіаційного та хімічного захисту	6	2	-		4	
Тема 2.7. Заходи та засоби обладнання переправ. Десантні засоби забезпечення переправ	4	2	-		2	
Тема 2.8. Мостові засоби	6	-	4		2	
Тема 2.9. Заходи та засоби інженерної розвідки	4		2		2	
Тема 2.10. Техніка інженерної розвідки	4		2		2	
Тема 2.11. Основи польового водопостачання	4	2	-		2	
Тема 2.12. Засоби добичі та очистки води	4	-	2		2	
Разом за модулем 2	62	10	16		36	
Разом	120	16	34		70	

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Будова базових шасі	2
2.	Вантажопідйомні машини	2
3	Інженерні машини розгородження	2
4.	Екскаватори та бульдозери	2
5.	Шляхопрокладачі та грейдери	2
6.	Машини для риття траншів та котлованів	2
7.	Інженерна техніка на озброєнні підрозділів ДСНС України	6
8.	Машини для виконання спеціальних робіт	2
9.	Спеціальні аварійно-рятувальні плавзасоби	2
10.	Обмивочна-дезінфекційна техніка	2
11.	Мостові засоби	4
12.	Заходи та засоби інженерної розвідки.	2
13	Техніка інженерної розвідки	2
14.	Засоби добичі та очистки води	2
	Разом	34

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

Індивідуальних завдань не передбачено.

Форми та методи навчання і викладання

Вивчення навчальної дисципліни реалізується в таких формах: навчальні заняття за видами, виконання індивідуальних завдань (якщо є), консультації, контрольні заходи, самостійна робота.

В навчальній дисципліні використовуються такі методи навчання і викладання:

- пояснення (під час викладання навчального матеріалу керівником заняття здійснюється глибоке пояснення відповідного навчального матеріалу з наголосом на його подальше практичне застосування під час виконання службових обов'язків);

- обговорення (є складовою частиною будь-якого виду навчального заняття, особлива увага звертається на практичні питання, пов'язані з вивченням керівних документів з питань охорони навколишнього природного середовища від промислових забруднень та на питання проведення практичних розрахунків);

- повторення (тренування) – спрямований на якісний кінцевий результат виконання відповідного завдання під час проведення практичних (семінарських) занять;

- показу (застосовується під час проведення усіх видів навчальних занять на прикладах розгляду документів);

- творчого підходу (викликає у здобувачів вищої освіти почуття зацікавленості та необхідності в якісному відпрацюванні сформульованого керівником заняття відповідного завдання на заняття, розуміння ними, що саме якісне вирішення вказаного завдання допоможе кожному з них в подальшому натхненно вирішувати подібні завдання під час службової діяльності);

- контролю (спрямований на те, що кожний здобувач вищої освіти повинен в кінцевому результаті з високим ступенем якості виконати кожний елемент завдання, яке йому ставилося).

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: диференційний залік та стандартизовані тести.

Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів за освітніми компонентами, здійснюється за 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України з переведенням в оцінку за рейтинговою шкалою - ЄКТС та в 4-бальну шкалу.

Критерії оцінювання

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться у формі фронтального та індивідуального опитування, а також виконання модульних контрольних робіт.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційного заліку.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Види навчальних занять	Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
2-й семестр			
I. Поточний контроль			
Модуль 1	лекції	3	-
	семінарські заняття	-	-
	практичні заняття*	9*	5
	лабораторні заняття	-	-
	за результатами виконання контрольних (модульних) робіт (модульний контроль)*	-	30
Разом за модуль 1			50
Модуль 2	лекції	5	-
	семінарські заняття	-	-
	практичні заняття*	8*	5
	лабораторні заняття	-	-
	за результатами виконання контрольних (модульних) робіт (модульний контроль)*	-	30
Разом за модуль 2			50
Разом за поточний контроль			100
II. Індивідуальні завдання (науково-дослідне)			-
III. Підсумковий контроль			
Диференційний залік			-
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи			100

Поточний контроль.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті:

Для здобувачів денної форми навчання:

Для оцінювання рівня відповідей здобувачів під час письмового опитування за темами Т1.1- Т1.3, Т1.4- Т1.6, Т1.7- Т1.8, Т1.9- Т1.10, Т2.1- Т2.3, Т2.4- Т2.7, Т2.8- Т2.10, Т2.11- Т2.12 використовуються наступні критерії оцінювання:

- при повній відповіді на два питання – 5 балів;
- при неповній відповіді на перше питання і повній відповіді на друге питання – 4 бали;
- при неповній відповіді на два питання – 3 бали;
- при повній відповіді на одне питання – 3 балів;
- при неповній відповіді на одне питання – 2 бали

Модульний контроль.

Критерії оцінювання знань здобувачів під час виконання модульних контрольних робіт:

Модульна контрольна робота 1 та 2 для здобувачів денної форми навчання проводиться письмово та передбачає наступні критерії оцінювання за кожну модульну роботу:

- при повній відповіді на три питання – 30 балів;
- при неповній відповіді на одне питання і повній відповіді на два питання – 27 балів;
- при неповній відповіді на два питання і повній відповіді на одне питання – 20 балів;
- при неповній відповіді на три питання – 18 балів;
- при неповній відповіді на два питання – 15 балів;
- при неповній відповіді на одне питання – 10 балів.

Перелік теоретичних питань для підготовки до модульних контрольних робіт у 2-му семестрі:

1. Загальна характеристика інженерної техніки. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика резервуару для питної води РДВ-5000. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика шляхопрокладача БАТ-М.

2. Класифікація інженерної техніки. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика тканево-вугільного фільтру ТУФ-200. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика шляхопрокладача БАТ-2.

3. Основні напрямки розвитку інженерної техніки. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика мілкового трубчатого колодязя МТК-2М. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика шляхопрокладача ПКТ.

4. Класифікація базових шасі інженерної техніки. Засоби добичі та очистки води. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика траншейної машини БТМ-3.

5. Класифікація вантажопідйомних машин за типом шасі, за видом робочого органу, за типом приводу робочого органу. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика важкого механізованого мосту ТММ. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика траншейної машини ТМК-2.

6. Вантажопідйомні машини, які використовуються при ліквідації надзвичайних ситуацій. Призначення, складові частини та тактико-технічна

характеристика буксирно-моторного катера БМК-Т. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика котлованної машини МДК-3.

7. Основні вузли та агрегати вантажопідйомних машин. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика понтонного парку ПМП-М. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика котлованної машини МДК-2М.

8. Класифікація екскаваторів за типом шасі, за видом робочого органу, за типом приводу робочого органу. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика гусеничного плаваючого транспортера ПТС. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика полкової землерийної машини ПЗМ-2.

9. Основні вузли та агрегати екскаваторів. Десантні засоби забезпечення переправ. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика інженерної машини розгородження ІМР.

10. Дайте визначення терміну „Колоний шлях”. Заходи та засоби обладнання переправ. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика інженерної розвідувальної машини ІРМ.

11. Призначення та можливості бульдозерів та грейдерів. Заходи та засоби інженерної розвідки. Основні вузли та агрегати грейдерів та бульдозерів.

12. Заходи та засоби обладнання переправ. Десантні засоби забезпечення переправ. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика гусеничного плаваючого транспортера ПТС.

13. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика інженерної розвідувальної машини ІРМ. Заходи та засоби інженерної розвідки. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика інженерної машини розгородження ІМР.

14. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика полкової землерийної машини ПЗМ-2. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика котлованної машини МДК-2М. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика котлованної машини МДК-3.

15. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика траншейної машини ТМК-2. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика траншейної машини БТМ-3. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика шляхопрокладача ПКТ.

16. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика шляхопрокладача БАТ-2. Основні вузли та агрегати грейдерів та бульдозерів. Дайте визначення терміну „Колоний шлях”.

17. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика шляхопрокладача БАТ-М. Призначення та можливості бульдозерів та грейдерів. Основні вузли та агрегати екскаваторів.

18. Класифікація екскаваторів за типом шасі, за видом робочого органу, за типом приводу робочого органу. Основні вузли та агрегати

вантажопідйомних машин. Вантажопідйомні машини, які використовуються при ліквідації надзвичайних ситуацій.

19. Класифікація вантажопідйомних машин за типом шасі, за видом робочого органу, за типом приводу робочого органу. Класифікація базових шасі інженерної техніки. Загальна характеристика інженерної техніки.

20. Класифікація вантажопідйомних машин за типом шасі, за видом робочого органу, за типом приводу робочого органу. Класифікація базових шасі інженерної техніки. Загальна характеристика інженерної техніки.

21. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика тканево-вугільного фільтру ТУФ-200. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика мілкового трубчатого колодязя МТК-2М. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика важкого механізованого мосту ТММ.

22. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика понтонного парку ПМП-М. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика буксирно-моторного катера БМК-Т. Засоби добичі та очистки води.

23. Загальна характеристика інженерної техніки. Класифікація інженерної техніки. Класифікація вантажопідйомних машин за типом шасі, за видом робочого органу, за типом приводу робочого органу.

24. Основні напрямки розвитку інженерної техніки. Класифікація базових шасі інженерної техніки. Вантажопідйомні машини, які використовуються при ліквідації надзвичайних ситуацій.

25. Основні вузли та агрегати вантажопідйомних машин. Основні вузли та агрегати екскаваторів. Призначення та можливості бульдозерів та грейдерів.

26. Класифікація екскаваторів за типом шасі, за видом робочого органу, за типом приводу робочого органу. Дайте визначення терміну „Колоний шлях”. Основні вузли та агрегати грейдерів та бульдозерів.

27. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика шляхопрокладача БАТ-М. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика шляхопрокладача ПКТ. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика траншейної машини ТМК-2.

28. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика шляхопрокладача БАТ-2. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика траншейної машини БТМ-3. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика котлованної машини МДК-3.

29. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика котлованної машини МДК-2М. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика інженерної машини розгородження ІМР. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика інженерної розвідувальної машини ІРМ.

30. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика полкової землерийної машини ПЗМ-2. Заходи та засоби інженерної

розвідки. Призначення, складові частини та тактико-технічна характеристика гусеничного плаваючого транспортера ПТС.

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються).

3. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.

4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

5. За порушення академічної доброчесності до здобувача можуть бути застосовані заходи впливу, які полягають у отриманні незадовільної оцінки за результатами контрольного заходу та/або повторного проходження оцінювання.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література

1. Інженерна техніка та спеціальні машини для ліквідації надзвичайних ситуацій / О.М. Ларін, І.М. Грицина, Н.І. Грицина та ін. - Х.: НУЦЗУ, КП "Міськдрук" 2012. - 380 с.

2. Ларін О. М. Основи технічної діагностики автомобілів : практикум / Ларін О. М., Васильєв С. В., Виноградов С.А. та ін. – Слов'янськ : вид-во Б.І. Маторіна, 2013. – 275 с.

3. Інженерна та спеціальна техніка для ліквідації надзвичайних ситуацій. Частина 1. Навч. посібник. – Львів: ЛДУ БЖД, 2014 – 188 с.

4. Інженерна та спеціальна техніка для ліквідації надзвичайних ситуацій. Частина 2. Навч. посібник. – Львів: ЛДУ БЖД, 2015 – 221 с.

5. «Кодекс цивільного захисту України», чинний з 1 липня 2013 р. : — К.: Паливода А. В., 2013. — 132 с.

6. Пат. 108431 Україна, МПК (2016.01) В60V 1/18, (2006.01) В60V 3/06 (2006.01) А62С 29/00. Рятувальне судно на повітряній подушці / Виноградов С.А., Ларін О.М., Кропивницький В.С., Калиновський А.Я., Донський В.В.; заявник та патентовласник Національний університет цивільного захисту України.

7. Ларін О.М. Застосування суден на повітряній подушці та транспортних засобів під час повені та паводку на території України / Ларін О.М., Баркалов В.Г., Донський Д.В. // Водний транспорт. Збірник наукових праць Київської державної академії водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного. – К.: КДАВТ, 2015. – № 2 (23). – С. 92-97.

8. Кропивницький В.С. Обґрунтування укомплектованості малого пожежно-рятувального судна пожежно-технічним обладнанням / Кропивницький В.С., Ларін О.М. // Водний транспорт. Збірник наукових праць Київської державної академії водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного. – К.: КДАВТ, 2015. – № 2 (23). – С. 70-76.

9. Погорілий Д.Ф. Моделювання транспортного засобу з шасі на повітряній подушці / Погорілий Д.Ф., Добрянський І.Р., Кушка М.М., Мирошніченко О.Р. // 72-ої наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів університету, присвяченої 90-річчю Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка». – Полтава, 2020. С. 110-111.

Інформаційні ресурси

1. Наказ ДСНС України №432 від 27.06.2013 року «Настанова з експлуатації транспортних засобів в органах та підрозділах ДСНС України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0432388-13#Text> (дата звернення 18.06.2021).

2. Наказ МВС України №1470 від 20.11.2015 року «Про затвердження Нормативів виконання навчальних вправ з підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та працівників Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України до виконання завдань за призначенням». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1528-15>

3. Наказ МВС України №99 від 06.02.2020 року «Про затвердження Положення про визначення та застосування спеціальних транспортних засобів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту». URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE34515.html

Розробник(и):

Доцент кафедри інженерної та аварійно-рятувальної техніки
к.т.н., доцент

(підпис)

Сергій НАЗАРЕНКО
(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)